

На правах рукопису.
01(061).

Л. БІКОВСЬКИЙ.

Співробітник Кабінету Народного Господарства
Української Господарської Академії в Чехословаччині.

Український Науковий Інститут Книгознавства.

І Н Ф О Р М А Ц І Я .

1925.

Подебради.

В—во „Українське Книгознавство.“

На правах рукопису.
01(061).

Л. БИКОВСЬКИЙ.

Співробітник Кабінету Народного Господарства
Української Господарської Академії в Чехословаччині.

**Український
Науковий Інститут
Книгознавства.**

І Н Ф О Р М А Ц І Я.

1925.

Подебради.

В—во „Українське Книгознавство.“

"Завоювати майбутність поможе нам
книжка і тільки книжка."

/ С. Ефремов /.

INSTITUT UKRAINIEN SCIENTIFIQUE

DE BIBLIOLOGIE

Ukraine, Kyiv, Rue Pouschkine, 8.

--o---

BUT: Étude et recherche de la Bibliologie en général et en particulier et principalement de la Bibliologie ukrainienne. Propagande des idées bibliologiques. Organisation du Centre scientifique de Bibliologie en Ukraine. Elaboration et propagande des Méthodes scientifiques de travaux bibliologiques. Réunion et Assistance aux Bibliologistes ukrainiens.

MOYENS: Union permanent avec des Associations bibliologiques internationales, étrangères et ukrainiennes. Répertoire bibliographique des Publications ukrainiennes. Encyclopédie documentaire de l'Ukraine Bibliothèques: des Publikations ukrainiennes, aux questions bibliologiques. Musée du livre. Cours bibliologiques. Edition bibliologiques. Revue "Bulletin de Bibliologie".

--o--

- Літографовано **200** примірників. -

В С Т У П . Революція і національно-державний здвиг українського народу в 1917-1918 р.р. витворили поруч з цінностями політичного характеру також величезні здобутки культурні. Сюди відносимо між іншими заснування низки українських наукових установ: Української Академії Наук, Національної Бібліотеки України, кількох високих шкіл, Української Головної Книжної Палати тощо.

Остання заснована в кінці 1918 р. мала обмежені завдання реєстрації та усистематизування бібліотичної книжної продукції на Україні. Але з розвитком національно-революційних подій, зі зростом усвідомлення тої величезної ролі, яку відограє друковане слово в процесі нашого визвольно-державного руху, збільшується інтенсивність студій над цим знаряддям національно умової праці українського народу. Швидким темпом розвивається є нас і відповідні наукові галузі як загального характеру - книгознавство, так і спеціальні - бібліотекознавство, бібліографія, і т. д.

ВИНИКНЕННЯ . В скорому часі повстало потреба координувати діяльність українських учених в цій сфері, допомагати їм в цій справі та створити відповідний фахово-науковий центр для дальнього діягання українських бібліотекознавців.

Тому заходами передніх книгознавців на Україні, головним чином уко *Сібліографа* *Мереженка* в жовтні 1922 р., згавану Книжну Палату в Києві було перетворено в Український Науковий Інститут Книгознавства.

ЗАВДАННЯ . Інститут поставив своїм завданням: дослідження та студійчення книгознавства взагалі та, зокрема й головним чином українського книгознавства; організацію бібліологичного наукового центру на Україні: розробку та пропаганду наукових методів бібліологичної роботи; обєднання та допомогу роботі українських бібліологів.

З А С О Б И . Для здійснення поставлених завдань інститут наявав постійний зв'язок з міжнародними, закордонними та українськими науково-книжковими закладами і бібліологами. Завів у себе картотеку українського друку та енциклопедію документів України. Заснував бібліотеку українського друку, бібліостеку книгоизнаства, музей книги та постійні курси по книгознавству. Провадить бібліологичне видавництво та видає часопис "Бібліологичні Вісти".

О Р Г А Н І ЗА ЦІ Я . Інститут складається з пяти відділів: 1/ Книжкового, 2/ *Ukrainica* /видаця дореволюційні і закордонні революційного часу/, 3/ Преси, 4/ Прокляматорно-зарічного і 5/ Канцелярії.

К Е Р О В Н И Ц Т В О . На чолі інституту стоїть знаний український бібліолог Ю. Меженко. Під його проводом працює тринадцять постійних наукових співробітників, серед яких бачимо таких відданих бібліографів працьовників як Яр. Стеценко, І. Ігнатієнко, Валабуєва та інші. Okрім того інститут має численних наукових кореспондентів по різних містах України Наддніпрянської та Наддністянської Кременець, Львів, Станиславів, Золочів/, в Зах. Європі /Берлін, Відень, Прага, Подебради/ та в Америці /Нью-Йорк, Канада/.

З Б И Р К И . Інститут одержує обовязковий примірник всього, що друкується на території України, обробляє ці друки у своїх відділах і доповнює ними свою бібліотеку; таким чином він має украйських публікацій від 1917 р. складаних на 1. 1. 1925 р. 9.000 томів книг, 12.000 брошур та 40.000 примірників періодичних видань.

Відділ *Ukrainica*, який має на меті друкувати бібліографичні показчики всіх українських друків, що вийшли на території України до революції та поза межами її до наших днів і складан-

ня в майбутньому бібліографичних показчиків з усіх галузів українознавства, збирає відповідний матеріал і бібліотека відділу нараховує: 1/ українських публікацій що вийшли в б. Росії від 1798 до 1917 р.- 1.500 томів, 2/ українських публікацій що вийшли поза межами б. Росії до 1917 р. і поза межами сучасної радянської України від 1917 р.- 6.000 томів книг і біля 2.500 періодичних видань.

Окрім того при інституті є фахова книгозбиріння що нараховує вже 1.500 томів.

За кордоном збирають для інституту друки: 1/ Наукове Т-во ім. Шевченка у Львові, Львів, вул. Чарнецького, ч.24. і 2/ L. Віковську, Сез-
ко^жо^жен^жко, Poděbrady České.

Зараз переводиться організація при інституті музею книги.

К У Р С И . "На початку революції і гарячкового творення укр. державного життя - говорить п. Юр. Маженко * коли спішно готували кадри книжкових робітників /переважно бібліотекарів/ для сотень і тисяч нових бібліотек що повстали на Україні не можна було думати про грунтовну фахову підготовку для робітника книги.

Але гарячий час минув, життя поставило вимоги серіозніші і тепер на Україні почувается потреба в добрих робітниках з поля книжкової справи, які вміли б стежити за незлічимою кількістю друкованого слова, що його продукція раз у раз зростає. Потрібні знавці історії книги, історії друкованого слова, бо без нього всі виклади історії та історії культури нічого не варти.

Сучасною українською та російською бібліологичною літературою, з огляду на її нерозвиненість та ненауковість, таких фахівців виготови-

*/ Див. Його статтю "Про один з бібліологічних фронтів", "Бібл. Вісти", 1923, Київ, ч. 3 стори. 13-18, которую тут скорочено передруковуємо.

ти неможливо.

Лишается єдина можливість - узаговання постійних курсів довготермінових з науковою розробленім планом викладу і з авторитетним кадром лекторів. Курси не можуть бути лише академичними і велику увагу має бути звернуто на практичні вправи курсантів.

Тому Укр. Наук. Інститут Книгознавства, яко-му найбільше доводиться відчувати всі хиби укр бібліологичного життя, звернувся на весні 1923 р. до відповідних урядових чинників з кіротким орієнтовочним планом і докладом про подібні курси.

Влада прінципово визнала це бажаним і потрібним і в серпні 1923 р. У. Н. І. Книгознавства подав по принадлежності навчальний план, який ми подаємо далі.

Програма курсів практикантів по книгознавству.

§. 1. Адміністративно курси практикантів є навчальною функцією У. Н. І. К. і передбирають під його керуванням в особі директора інституту. Канцелярійна робота проводиться канцелярією інституту і на неї не витрачається окремих коштів і матеріальних засобів, крім канцелярійного приладдя, витрати на яке входять у загальний кошторис У. Н. І. К.

§. 2. Всі адміністративні питання розвязуються директором У. Н. І. К. персонально; в разі-ж питання буває звязане з іншими професійними або навчальними моментами, воно ставиться на обговорення навчальної ради інституту.

§. 3. Навчальна Рада інституту обирається загальними зборами всіх лекторів курсів і склад II затверджується урядовими чинниками. Всякі можливі зміни в складі ради сдбиваються лише за згодою урядових чинників.

§. 4. Рада складається з 5 осіб, на чолі з директором інституту. Із решти 4-х членів ради обирає секретаря.

§. 5. До функцій Навчальної Ради належить.

а/ Прийом і звільнення курсантів, б/ розвязання
загалу, що виникає в порядку стосунків курсантів з лектором, і не має суперадміністративного характеру, в/ вироблення і ухвалення навчальних планів перед висилкою їх на ухвалу до урядових чинників, г/ догляд і контроль над всією навчальною роботою і керування нею.

§. 6. Всі питання політично-контролючого/?/ характеру подаються на розгляд урядовим чинникам, яким доручається не лише контроль і догляд, а й широка моральна, ідеологична і технічна допомога курсам.

§. 7. Навчальний план курсів поділяється на 2 основні частини: а/ Теоретичну і б/ практичну.

Теоретична частина складається з лекцій пропедевтичних і фахових. Взагалі за принципом при виробленні навчального плану інститут прийняв розуміння необхідності підготовлення фаховців по певній бібліологічній роботі, а не абстрактні широкі плани, що виховують із слухача широко, але безгрунтовно і практично непідготовлену людину. Під таким поглядом всі дисципліни що проходитимуться на курсах, розбито на три групи, по яких вестиметься навчання. Група I - історії книги, II - книгопочищення, III - книгоописання.

Крім того виділено, в особу пропедевтичну групу кілька дисциплін, що необхідно мати бути спільними для всіх трьох груп. Ці пропедевтичні дисципліни проходитимуться з початку всіма курсантами разом і лише після закінчення цього курсу буде проведено розподіл курсантів на фахи згідно з заявами і бажаннями самих слухачів.

До дисциплін пропедевтичних належать:	
1/ Загальна історія книги.....	30 год.
2/ Політ. і культ. праця в бібліотеці	20 "
3/ Вступ до бібліографії.....	10 "
4/ Революція та книга.....	20 "
5/ Організація бібліографичної праці державової.....	12 "

Разом.....92 год

Дисципліни фахові, як то вже вказувалося вище, розбиваються на три групи. Кожен курсант

після прослухання пропедевтичного курсу обирає собі фах і закінчує навчальний цикл з назвою фахівця по одній із дисциплін. Повним закінченням курсів, яке дає назву фаховця, вважається після складання іспитів по своєму фаху і після ухвали навчальною радою писаного твору на яку небудь із запропонованих нею тем.

I. Історія книги.

1/ Палеографія слов'янська.....	20	год.
2/ Історія української книги.....	20	"
3/ Поліграфічна промисловість і техніка.	20	"
4/ Друкарська техніка.....	20	"
5/ Законодавство про друк.....	6	"
6/ Історія преси.....	10	"
7/ Історія цензури.....	10	"
Разом.....	106	год.

II. Книгопочилення.

1/ Історія бібліотек і сучасний їх стан	20	год.
2/ Бібліотечна техніка.....	30	"
3/ Методи культ. праці в бібліотеках...	20	"
4/ Книготоргівля.....	20	"
Разом.....	90	год.

III. Книгоописання.

1/ Історія бібліографії.....	4	год.
2/ Систематика.....	30	"
3/ Картографія.....	30	"
4/ Бібліографія і статистика преси.....	20	"
5/ Книжкова статистика.....	10	"
6/ Принципи вивчення професійного матеріалу.....	4	"
Разом.....	98	год.

Після закінчення теоретичного проходження предмету кожен слухач має по цьому-ж предмету проробити практичні заняття під керуванням лектора. Пропедевтичні курси не мають практичних заняттів, останні ведуться по дисциплінах фахових курсів.

I. Історія книги.

1/ Палеографія.....	30	год.
2/ Історія української книги.....	10	"
3/ Поліграфична промисловість і тех- ника.....	20	"
4/ Друкарська техніка.....	80	"
5/ Законодавство про друк.....	10	"
6/ Історія преси.....	10	"
7/ Історія цензури.....	10	"
		Разом.....
		170 год.

II. Книгопоширення.

1/ Історія бібліотек і їх сучасний стан.....	20	год.
2/ Бібліотечна техніка.....	90	"
3/ Методи політ. і культ. праці в бібліотеках.....	80	"
4/ Книготоргівля.....	60	"
		Разом.....
		250 год.

III. Книгоописання.

1/ Історія бібліографії.....	10	год.
2/ Систематика.....	60	"
3/ Картографія.....	40	"
4/ Бібліографія і статистика преси.	50	"
5/ Книжкова статистика.....	20	"
6/ Принципи вивчення проклямацій- ного матеріалу.....	10	"
		Разом.....
		190 год.

Під практичними заняттями треба розуміти не лише технічні вправи, але головним чином доклади і реферати самих слухачів, спільне їх обговорення і вироблення методів наукової праці.

При такій кількості годин /996/, як що рахувати всього 240 робочих днів на рік /з 2-ма місяцями перерви/ припадає на учня 4 години денно, що безумовно не може бути тяжким ні для Інституту Книгознавства, ні для учнів, яким лишається багато часу для підготовки до рефератів.*

ВИДАНИЦТВО. В справі організації бібліологічного видавництва Інститут виробив відповідний план, але через брак фондів має змогу лише частинно його здійснювати.

Ще в ролі б. Книжної Палати інститут видав слідуючі праці:

В році 1919:

1/ Пр. Меженко. Міжнародня децімальна бібліографічна класифікація. Київ. 8°. 91 ст.

Започавши свою видавницу діяльність цею працею інститут заманіфестував що являється практичним та ідейним представником на Україні Бруксельського Міжнародного Бібліографичного Інституту.

2/ Це ще більше було підкреслено в наступній праці Кра Ковалевського: Бібліографія і Український Бібліографічний Інститут. Київ. 16°. 16 сторн. /Відбитка зі статті уміщеної в "Книгари" за 1919 р./

3/ Справоздання Головної Книжної Палати. Київ. 8°. 12 сторн. /Відбитка з "Книжного Вісника" за 1919 рік/.

Одночасно п. Пр. Меженко, голова тодішньої кн. Палати, почав працювати над перекладом з франц. мови на українську "Повного підручника Maruel' а по міжнародній децімальній бібліографічній класифікації. Бруксельський текст.

В році 1921:

була видача відозва "До всіх, кому дорого допомогти освіті, науці". Київ. 1 ст. 8°.

Перетворившись в Інститут Книгознавства в осені 1922 р. інституція приступає до ширшої науково-видавничої діяльності, оскільки дозволяли тодішні умови рядянської дійсності, а саме: в 1923 році виходить в світ, за матеріальною допомогою видавництва "Село-книга" праця п. Ю. Ковалевського: "Правила картографії", Київ 16°. 72 сторн., складена на підставі інструкцій Міжн. Бібл. Інститута в Брукселі.

Одночасно інститут розпочав видання періодичного органу "Бібліологічні Вісти". Перше і друге число його вийшли штампографським способом, накладом лише в кілька десять примірників

і зараз являються бібліографичною рідкістю. Громадянство прийняло настільки прихильно цю нову публікацію інститута, що вже наступні ч.ч. 3 і 4 за 1923 рік вийшли друкованими, розміром в 2-4 аркуші, великої 8°, накладом в 500 прим. кожне.

Часопис є одним на Україні органом присвяченим теоретичним питанням книгоznавства. Фахово займається питаннями: історії книги, поліграфичної промисловості, книгопродукування, книгоргівлі, бібліотекознавства та бібліографії. Керовництво часопису зуміло з'організувати біля органу низку дописувачів з цілого Сходу Європи, та з Держав Зах. Європи та Америки і на шпальтах "Б. В." бачимо досить вичерпуючі відомості не тільки з українського, але й з всесвітнього життя книги.

В тому-ж році інститут приступив до опрацювання матеріалів для складання систематичного показника всіх творів друку в У. С. Р. Р. за 1923 рік. Цей показчик має поділятися на 3 основних відділи: 1/ книжки і брошури, 2/ періодичні видання, /часописи, газети, збірники і т. п./ 3/ плакати, афіши, відозви, листівки і т. д.

Окрім того інститут розпочав переклад на укр. мову відомої праці з бібліот. техніки Р. Otlet Wouters: Manuel de la Bibliothèque Publique. 2-еа. 1923.

Співробітники інституту також виготовили до друку ряд бібліографичних праць: Яр. Стешенко: Бібліографія книг українською мовою, надрукованих на території б. Росії, від 1798-1917 р.; І. Ігнатієнко: Бібліографичний показчик української преси та історія II; Д. Лисиченко: Бібліографичний показчик українського друку на Катеринославщині та Донеччині.

В 1924 році інститут випустив в світ "Бібл. Вісти" ч.ч. 1-3, 8°, 176 сторн., накладом вже в 1.000 прим.- роскішне видання присвячене 350-ттю українського друкованого слова.

Програм органу в порівнанні з попереднім /1923/ роком значно розширився. Часопис містить статті і інші праці по питанням теоретич-

ного і прикладного книгоznавства і обіймає: історію книги, журналістику, історію преси, законодавство друку, історію цензури, теоретичну біліографію, бібліографичні показчики по різним галузям життя та знання, бібліотекознавство, біліопсихологію, бібліофілію, ех-лібрізм, відомості про манускрипти, рідкі видання, видавництво і книгарську справу, теорію і практику друкарського мистецтва, хроніку і *Varia* з бібліологічного життя на Україні та закордоном.

В часопису вже беруть участь більше як десяносто видатних українських і чужих бібліологів та вчених з України та закордону.

Богатий зміст цього ювілейного числа оправдані наміченій поважній програмі є слідуючим:

1. Від Укр. Наук. Інст. Книгоznавства, 2.
- Гр. Тисяченко: Триста п'ятьдесят літ тому і тепер /1574-1924/. 3. П. Попов. Початки друкарства у слов'ян. 4. С. Маслов: Друкарство на Україні в XVI-XVIII ст. 5. В. Романовський: Іван Федорів і друкарська справа на Волині в XVI ст.
6. Е. Копержинський: Острозька друкарня в Острозі та в Дермані після Берестейської Унії /1569 р./, її видання та діяльність. 7. М. Михайленко: Про Київські стародруки ХІІ і початку ХІІІ ст. /1616-1721 р.р./ 8. М. Макаренко: Мистецтво книжки. 9. Г. Шербаківський: Золотарська оправа книжки в XVI-XIX століттях на Україні.
10. П. Клименко: Українські ритодруки. 11. В. Кульженко: Минула та сучасна техніка друкарська. 12. В. Барвінок: Загальний огляд стародруків Київських бібліотек. 13. П. Попов: Слов'янські інкунабули Київських бібліотек. 14. Misce llamea: В. Перетц: Укр. стародруки в книгоzбірнях м. Самари. Йогох: Укр. і білоруські стародруки в бібліотеці Ленінградського університету. С. Сіцінський: Стародруки Кам'янецького Історико-Археологічного музею. Гр. Тисяченко: Кавказький та реальний образ першодрукаря. 15. Пояснення до ілюстрацій.

Одночасно інститут видав низку цінних відбиток із зазначеного ювілейного числа "Б.В." саме: 1/ С. Маслов: Друкарство на Україні в XVI-XVIII ст., Київ, 1924, 8°. 39 сторн., 250

примірників, 2/ П. М. Попов: Початки друкарства у слов'ян: Київ, 1924, 8°, 39 сторн., 250 прим., 3/ Д. Шербаківський: Золотарська справа книжки в XVI-XIX століттях на Україні, Київ, 1924, 8°, 15 сторн., 250 прим., В. Барвінок: Загальний огляд стародруків Київських бібліотек, Київ, 1924, 8°. 20 сторн., 250 прим.

На протязі того-ж року інститут виготовив до друку два томи своїх "Трудів".

Перший том, який обіймає біля 18 друк. арк. із 120 ілюстраціями вже зданий до друку. Його зміст обіймає українську книгу ХІІ-XVIII століть: В. Романовський: Іван Федорович; Д. Клименко: Графіка острозьких шрифтів; С. Маслов: Етюди з історії стародруків; В. Нанілевич: Маловідомий стародрук український; І. Вавницький: Єврейське друкарство на Україні; М. Макаренко: Орнаментація українських стародруків; О. Новицький: Символіка в українських ритинах; П. Попов: Матеріали до словника українських ритівників; В. Романовський: До історії папірні на Волині; І. Крипякевич: Українські папірні ХІІ ст.; Д. Шербаківський: Золотарські оправи київських майстрів; П. Курінний: Лаврські інтролігатори ХVІІ в.; В. Барвінок: Про бібліографію українських стародруків; Я. Стешенок: Матеріали до бібліографії українського друкарства.

Зміст тому II обіймає українську книгу ХІХ ХХ ст.: С. Єфремов: Українська книга в Росії 1798-1917 р.; Пр. Меженко: Українська книга доби революції; О. Гермайзе: Історія українських нелегальних видань "1870-1917"; О. Віясінівський: Книжка на культурному фронті; Ф. Ернст: Георгій Нарбут та мистецтво сучасної української книги; С. Пилипенко і А. Пекель: Книжна торгівля України 1923-24 р.р. В. Ігнатієнко: Українська преса. Історичний нарис. Цей том буде розміром біля 14 аркушів з 80 ілюстраціями.

Рівнобічно з тим Інститут виготовляє альбоми з частинами вже й здав де друку "науково-популярну серію": З цієї серії друкуються праці: С. Маслова: Рукописна книга; Пр. Меженко: Історія

письмен; П. Допов; Початки друкарства на Західі; С. Маслов; Історія книги на Україні до ХІХ стол; д. Баліка; Історія бібліотеки; М. Маренко; Мистецтво книги; Р. Міяковський; Історія цензури на Україні; В. Гнатіенко; Історія української преси; Д. Рихлик; Як друкується книга.

Виготовляються до друку: 1/ Книжна торгівля, 2/ Юр. Маженко; Історія книги на Україні в XIX-XX ст. 3/ Українське книгоznавство та книжкові заклади.

В 1925 році. Складається і в швидкому буде випркуване ч. 1, "Бібл. Вістей" за 1925 рік.

Зміст його слідуєчий:

М. Зерсв і М. Новицький: *Ukrainica* в "Маяку"
С. Сфремов: На світанку українських видавництв
"Вік"; В. Міяковський. Замітки до історії друку на Україні; В. Данилів: "Кіевская Старина" по цензурним документам; О. Баранович: Старі книги на Волині; Л. Біківський: Бібліотечна справа в Чехословаччині; М. Гранченко: Російська публична бібліотека; М. Чинський: Краезнача робота бібліотеки; Б. Боднарський: Академічні бібліотеки та децимальна система класифікації; М. Годкевич: Обовязковий примірник; Я. Стешенко: друк У. С. Р. Р. в 1923 році; І. Б. Вібліофіліяна; Д. Мисиченко. Рукописи І. В. Мажури; А. Лебіль: Нові придбання рукописного відділу музея В. З. Тарновського; В. Гнатіenko. Українська преса в 1914-16 р.р.; М. Качеровський: Всправі дорожнечі книги; *Miscellanea*: Рецензії; Більша бібліографія української бібліологичної літератури; Хроніка.

Після випуску цього числа редакція гало негайно приступити до підготовки до друку й другого числа з тим щоби за цей рік випустити принаймні три числа, аркушів по сім кожне.

ДІЯПОЗИТИВИ З метою поширення бібліологічного знання серед широких кол прадавчих інститут приступа до виготовлення діапозитів, що мали б завданням ілюструвати популярні лекції з галузі книгоznавства.

ВИДАВНИЧИЙ ПЛАН
ІНСТИТУТУ НА РІК
1925/1926.

Видавничий план інституту складається з продовження видання журналу "Бібліологичні Вісти" та надрукування наукових праць з різних галузей наукоznавства, з метою поглиблення наслідків бібліологичної думки та досягнень бібліологичної науки в УСРР. Значну кількість друкованих аркумів у цьому плані інститут дає бібліографичним показчикам друкарської продукції за часи революції, що мав бути частиною майбутнього всеукраїнського бібліографичного репертуару. Складання цього репертуара є одним з найважливіших питань української бібліографії. Це є основним фундаментом, з якого українська наука буде брати необхідний матеріял. Книжка часів революції зникає безслідно і тепер вже деякі видання є більшими раритетами, ніж твори перших часів друкарства і тому в інтересах науки тепер же зафіксувати в показчиках революційний друк.

На підставі досвіду попередніх років, Інститут зазначає тираж журналу в 1000 прим., а інших з своїх видань - в 2000 прим. Для потреб інституту і для даремного розповсюдження з метою обміну виданнями з науковими закладами СРСР та чужоземних країн необхідно по 250 прим. кожної назви.

a/ журнали

тираж.

"Бібліологичні Вісти" 24 арк. на рік 1.000 пр.

b/ наукові праці:

1/ Українські бібліотеки /матеріали, розвідки, та статистика на підставі бібл. перепису/	25	арк.	2.000	пр.
2/ Бібліотечний збірник	10	"	2.000	"
3/ Бібліографія української книги в Росії 1708-1916 р.	13	"	2.000	"
4/ Бібліографія друку України за 1918 р.	15	"	2.000	"
5/ теж за 1919 р.	15	"	2.000	"
6/ теж за 1920 р.	15	"	2.000	"
7/ теж за 1921 р.	15	"	2.000	"
8/ теж за 1922 р.	15	"	2.000	"

9/ Бібл. "Україніка" в чужо- земних мовах	15 арк.	2.000 пр.
10/ Історія українського друкарства	20 "	2.000 "
11/ Українська книжкова графіка /збірн./	10 "	2.000 "
12/ Книгні знаки.	5 "	2.000 "
13/ Історія українського зес-лібрісу	5 "	2.000 "
14/ "Шевченкіана"	20 "	2.000 "
15/ Західні інкунабули Київ- ських бібліотек	8 "	2.000 "
16/ Бібліографія революційно- го руху на Україні	10 "	2.000 "
17/ Історія першої українсь- кої книгарні	10 "	2.000 "
18/ Старі бібліотеки України	5 "	2.000 "
19/ Книголазби старого часу	5 "	2.000 "

ВИСТАВКИ. Другою, не менш важною ніж видання, є виставочна діяльність інституту. Інститут має своїм завданням улаштовувати виставки двох видів: 1/ що року виставку більшої книжної продукції за рік і 2/ виставки присвячені певним питанням.

Досі через обмеженість коштів і брак відповідної кількості співробітників та приміщення інститут мав можливість улаштувати дві виставки, одну першого і одну другого роду.

Першу так зв. "першу Всеукраїнську Виставку Друку" Інститут улаштував від 7. березня до 7. квітня 1923 року в салях б. Шедагогичного Музею. Матеріали виставки були розбиті на п'ять основних відділів: 1/ книжковий, що обіймав період з 1798 до 1922 р.; 2/ Преси, з 1834 - 1922; 3/ Нотодрук, 4/ Проклямаційний, і 5/ Шлакати з 1917 - 1922 р.

На думку В. Озерянського, який присвятив цій виставці спеціальну розвідку /Дів."Червоний Шлях", Харків, 1923, ч.ч. 4-5/, виставка "являється тим пунктом, від якого історик української культури може робити підрахунки, висновки про прогрес чи регрес, про боротьбу за існування національної культури, про характер цієї боротьби і прагнення тих груп та класів,

які користувалися друкованим словом, як засобом для переведення своїх змагань в життя, як засобом поганрення та піднесення освітнього рівня мас, як засобом для розбуркання в цих масах самоповаги та почуття городянської гідності.

Друковане слово то в дзеркало, яке ніколи не тускніє, в якому пілі століття, тисячеліття зберігається той образ, що його написано, ті форми устрою та взаємовідносин, що їх зафіксовано на багато тисячеліть друкованим словом.

Вивчаючи документи друкованого слова в формі книжки, газети, журнала, плакату, відозви чого-то, ми вивчаємо історію. Вивчаючи історію – вивчаємо боротьбу суспільних груп та класів. порівнюючи факти, ми можемо зробити висновки, поставити діягноз на майбутнє, а порівнюючи сучасність, можемо сказати, чи ми йдемо вперед, чи тончіємося на місці і чому це так?"

"Отже, – каже п. Озерянський, – вивчаючи той матеріал, що дала виставка друку, можемо поробити висновки про розвиток української культурної справи і проаналізувавши його на основі фактів, мусимо визначити роль революції в цьому розвиткові."

На його думку виставка "підрахувала в цифрах вплив революції на розвиток української культури і показала всім, що без революції не було б буйного розцвіту її і що по-за революцією життя криє в собі смерть не тільки політичному існуванню України, але смерть і для її національної культури."

В цьому на його думку велике значення і заслуга першої Всеукраїнської Виставки Друку.

Виставка звернула на себе увагу не лише українського громадянства, але й закордону, доказом чого є відзиви преси американської, віденської, чеської та інших.

Друга виставка відбулася з нагоди ювілею українського друку /1574, 15.II. 1924./ Ювілесві було присвячено прикладне засідання і виставка.

Прикладне засідання відбулося 29. березня 1925 р., о 7-ій годині веч. в приміщенні Всенародної Б-ки України. Програма засідання був наступний: 1/ Д. Меженко: Вступне слово, 2/ В. Романовський: Іван Федорович – перший друкар

3/ С. Маслов: Друкарство на Україні XVI - XVIII;
4/ М. Макаренко: Орнаментація української кни-
ги ХІІІ - XVIII в.

Виставка була відкрита від 30. березня до 9-го квітня включно, що доля з 11-ої до 5-ої год., в приміщенні Інституту і складалася з таких відділів:

- 1/ Книги надруковані після межами України /всього 9 експонатів: пергаментний слов'янський друк, біблія Ф. Скорини, п'єсний московський друк, перше видання Литовського Статуту, Венеціанський октоїх на пергаміні і арабська мазепинська євангелія/.
 - 2/ Книги надруковані в українських друкарнях ХVІ-ХVІІІ ст. Тут було виставлено продукцію 21-ої української друкарні, починаючи від першого українського друку /Апостол Іван Федорович 1574 р./ і кінчаячи пілком світськими друкарнями кінця ХVІІІ ст.
 - 3/ Ритивницькі долки, ритини на окремих аркутах та кліші, головним чином Київо-Чечерської та Щочаївської друкарень.
 - 4/ Інтролігаторське приладдя палітурні Київо-Чечерської Лаври ХVІІІ ст. та зразки старовинних спрал.
 - 5/ Буколійна література /книжки, преса, плакати і т. інше/.

Інститут віддав спеціальний каталог складений С. І. Масловим, та плакат зроблений ксилографичним способом О. Усачовим.

ІНФОРМАЦІЯ СЛУЖБА

Нарівні з видавни-
чою та виставочною
діяльністю інститут

діяльністю Інституту провадить бібліографичну інформаційну службу, уділяючи поради в книжних та бібліографичних сирах, подаючи списки літератури по певним питанням і т. п. Всагалі Інститут охочо допомагає всім, хто звертається до нього за інформаціями або за дозволом знайомитися з матеріалами та бібліотекою Інституту.

ЗАКЛЮЧЕНИЯ.

ЗАКІНЧЕННЯ. Ця плодотворна і високочінна для України праця інституту книгознавства звернула вже

на себе увагу не тільки українських наукових кол, але й чужинців-фаховців в царині книгознавства.

Для нас українських робітників книги вона має ще більше значіння будучи наглядним доказом успіхів української бібліології не дивлячись на тяжкі часи які нині переживаємо.

Це дає можливість надіятися нам що згодом, коли настануть кращі часи для українського народу, Укр. Наук. Інст. Книгознавства зможе пілком сповнити своє завдання по створенню українського бібліологічного центру та немало спричиниться до поглиблення й поширення книгознавства на Україні /Іван Чепіга/, наслідком чого українська бібліологія розвернеться повним квітом і внесе свою неостанню частку в скарбницю всесвітського знання та організації.

++++++
++++++
+++++
+++
++

Адреса:

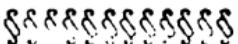
УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ

КНИГОЗНАВСТВА.

Київ, Пушкінська вул., 8, пом.8

ЛІТЕРАТУРА.

1. Др. Межеко. Про один з бібліологічних фронтів. див. "Б.В." Київ. 1923 р. ч.3. сторн. 13-18.
2. Ukrajinskyj Naukowyj Institut Knigoznavstwa. "МІНЕРВА" на 1925 рік, сторн. 629.
3. Л. Биковський. Український Науковий Інститут Книгознавства. "Канадійський Фармер." Вінниця, за 1925 рік.
4. Чепига Іван. Укр. Наук. Інститут Книгознавства в Київі. "Книжка", Станиславів, 1923. ч. 6-10, сторн. 22-23.
5. Л. Б. Замітки про книгознавство та книго видання. Подебради. 1923. сторн. 80-85.
6. Бібліологічні Вісти, Київ, Видання У.Н. Г.К. за 1923 рік. ч.ч. 1,2,3,4. та за 1924 р. ч.ч. 1-3.
7. L. Bikovský. Ukrajina. Časopis československých knihovníků. Praha. 1923. С.10. str. 243-244.
8. В. Озерянський. Перша Всеукраїнська виставка друкованого слова в Київі. Див. "Червоний Шлях", Харків, 1923, ч. 4-5, сторн. 228-238. /Там же див. показчик літератури про першу виставку друку/.
9. Дни Українського друку 1574 15.II. 1924. Метелик-запрошення, виданий У.Н.Г.К., Київ, 1924., сторн. 4.
10. Л. Биковський. Українські бібліографичні організації. Див. "Записки Укр. Академ. Громади при У. Г. А. в Ч. С. Р. том. II. Подебради. 1924, сторн. 103-110.
11. А. Лунів. Про значенні бібліографії. Див. "Книжка", Станиславів, 1921. ч. 4-6, сторн. 85 - 87.
12. Перша Всеукраїнська Виставка Друку. Див. "Книжка", Станиславів, 1923, ч. 1-5.
13. Л. Биковський. Український Науковий Інститут Книгознавства. "Наша Громада", Подебради, за 1925 рік.



УКРАЇНСЬКИЙ
НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ
КНИГОЗНАВСТВА
Київ.

INSTITUT
UKRAINIEN
SCIENTIFIQUE
DE BIBLIOLOGIE
Kyiv.

ВІДОЗВА.

До

Закордонних українських видавництв.

Український Науковий Інститут Книгознавства має своїм завданням дослідження та вивчення книгознавства взагалі, а зокрема й головним чином студіювання книгознавства в широкому розумінні цього слова, себ-то всього, що друкується на території України, а також усього, що друкується по-за межами України та про Україну, незалежно від мови друку.

Інститут має досить велику бібліотеку українського друку на території України за 1917-23 р.р., відповідну картотеку на фонди: книжковий, періодичних видань та проклямацийно-шахмато-афішний, організує бібліотеку по книгознавству та бібліотеку українського друку по-за межами України й про Україну при відділі "Україніка" і закладає енциклопедію документів по зразку подібної ж енциклопедії Міжнародного Бібліографичного Інституту.

Усі колекції Інституту приступні для користування всіх, що цікавляться питанням книгознавства та української культури.

Для того, щоб колекції Інституту дійсно відповідали своєму завданню - бути головним джерелом при студіюванні українського друку, необхідне систематичне поповнення їх відповідним матеріалом. Особливо важливо поповнення їх працями закордонного українського друку.

Інститут звертається до всіх українських видавництв з проханням надіслати /та надсилати на даді/ комплекти виданих ними книгами

листівок, каталогів, проспектів і іншого матеріалу, що може характеризувати діяльність видавництв.

Висловлюючи заздалегідь свою ширу подяку, за надсилку своїх видань, закордонним видавництвам, Інститут зі свого боку радій був би бути корисним усім видавництвам своїми колекціями і різними справками в межах компетенції Інституту Книгознавства.

За Директор Інститут /підпис/ .

За Секретар /підпис/ .

Друки просимо надсилати по адресі:

- 1: Україна, Київ, вул. Шевченківська, 8. пом. 8.
- 2: Чехословаччина, Poděbrady, L. Bykovský ;
для Інституту Книгознавства.

Київ. 10. VI. 1925.

ДОДАТКИ.

В останній мент коли брошура була вже одлітографована видавництву пощастило дістати деякі матеріали про Інститут, які скорочено й подаємо тут трьома додатками.

Додаток ч. I.

ПОЛОЖЕННЯ

про

НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОГО КНИГОЗНАВСТВА В КІЇВІ.

§. 1. Як наукова установа, Інститут має завданням дослідження та вичення дісціпліни книгоznавства зі всіми сумежними знаннями, що в тій або іншій мірі входять в коло дісціплін, що студіють друковане слово в усіх його проявах та формах.

§. 2. Безпосереднє та найближче завдання Інституту дослідження українського /територіяльного і по мові/ друку так в його минулому як і революційному сучасному.

§. 3. Інститут збирає всі друковані матеріали, що друкуються на території України з 1. III. 1917 р., а також друки українською мовою /незалежно від території та часу/, та всі твори, що тематично торхаються України та українського питання в самому широкому розумінні цього терміна.

§. 4. Безпосереднє і перше завдання Н.І.К.У. полягає в складені наукових бібліографій по різних галузях знання, а також підборі матеріалів для вчених праць наукових членів Інституту.

§. 5. Адміністративна підлеглість Н.І.К.У. Наркомосвіті здійснюється через Науковий Комітет при Головпрофосі, який /Науковий Комітет/ дає загальні директиви в роботі, ухвалює положення, оплачує працю персонала, робить що місячні асігнування на операційні витрати, затверджує кошторис та призначає Директора Інституту.

§. 6. Адміністративна форма Н.І.У.К. 1/ Директор, 2/ Учений Секретар, 3/ учені бібліографи двох категорій в залежності від бібліографичного стажу та 4/ курер.

§. 7. Крім адміністративно-технічного апарату Інституту, що складається

з штатних співробітників, при Інституті існує вища бібліографічна Рада, котра складається з почесних членів Інституту.

а/ Почесні члени інституту обираються Науковим Комітетом по представлению Інститута.

б/ Кількість почесних членів тимчасово /на 1923 рік/ не мусить перевищувати 10 чоловік.

в/ Головою Ради ех oficio являється Директор Інституту.

г/ Функції Ради полягають в обеднанні бібліографічних сил України.

д/ Окремого положення Вища Бібліографічна Рада не має, бо її наукові функції в разі необхідності переходу їх в форму адміністративну до певної міри звязані з технично адміністративним апаратом Н.І.К.У.; який завжди може бути використаний.

е/ Протоколи засідань Вищої Бібліографічної Ради веде Науковий Секретар Інституту і при 3-х місячних звітах вони представляються до Наукового Комітету.

§. 8. Кошти Інституту складаються з сум, асігнованих Науковим Комітетом та з сум, що можуть поступити в формі оплати за окремі праці Інституту.

§. 9. За всі суми Н.І.К.У. відчитується перед Науковим Комітетом. За кошти асігновані - що місяця; за кошти самоплатні - що три місяці.

§. 10. Н.І.К.У. має право видавати твори по книгоиздству в разі ухвали їх Вищою Бібліографічною Радою.

а/ На всіх виданнях Інституту крім його власної марки має бути ім'я Наукового Комітету Головпросвіти.

б/ Для своїх видань Інститут має право просити субсидії від Наукового Комітету, предявляючи твердий кошторис в кожному окремому випадкові.

§. 11. Н.І.К.У. має бланки з штампом Н.К.О. Гол. Проф. Ос. Науковий Комітет Н.І. К.У. у Київі та печатку з гербом У.С.Р.Р. та словами: Науковий Інститут Українського Кни-

гознавства у Київі.

§. 12. Інститут має право безпосередньо зноситься зі всіма радянськими, громадськими та приватними установами і організація крім інстанцій передбачених регламентом про службову підлеглість, зносини з якими здійснюються через Н.К.О.

§. 13. Про свою діяльність Н.І.У.К. дідо Наукового Комітету справоздання що три місяці і одне річно.

В Київі 1922. в осени.

*

Додаток Ч. II.

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ КНИГОЗНАВСТВА.

Відчit за 1923-24 рiк.

МАТЕРІЯЛЬНИЙ БІК.

Праця У.Н.І.К. за відчитний рiк була з матерiального боку дуже зле забезпечена. Тi асiгнування що дiставав Інститут вiд Н.О.К. ледве покривали канцелярiйнi витрати i не давали можливостi поширювати роботу в такому розмiрi як дозволяли того сили персонального складу та збiрки Інституту. Невеличний прибуток вiд iндексування так само не мiг iти на поширення роботи а весь витрачався на кореспонденцiю, що набувала раз у раз бiльших розмiрiв завдяки тому що УНiК мав значну сiтку наукових кореспондентiв по всiй Українi, в Р.С.Ф.Р.Р. та закордоном. Крiм того зносили з закордоном здебiльшого мали форму обмiну виданнями i тому Інститутовi доводилося витрачати на закуповування радянської книжки, яка пересилалася в обмiн на закордоннi книжки.

ПОМЕШКАННЯ. Але ж основною перешкодою в роботi було непристосоване i тiсне помешкання, що посiдав Інститут в будинку Всеукраїнської Академiї Наук. Перша половина вiдчитного року пройшла в тому помешканнi. В однiй кiмнатi мiстився весь Інститут зi всiма вiддiлами. Тiльки фонди i збiрки були росташованi в двох залях на 2 поверхах вище, в холодних примiщеннях де не було нi грубок нi шкла у вiкнах i завдяки цьому не тiльки наукова робота з матерiалами але i техничне iх описування було пiд час осенi, зими та початку весни неможливе.

Пiдшукиання, упорядкування та переїзд на нове помешкання для Інститута були тяж-

кою задачею знову ж таки з причини браку інститутів.

Тільки в лютому місяці 1924 р. Інститут дістав можливість розпоряджатися деякими сумами. Київська філія Д. В. У. запропонувала У.Н.І.К.-ові взяти в аренду бібліотеку, з якої книжки випозичались за гроші. Ця бібліотека давала Д.В.У. дефіцит і була для них непотрібна. Після переходу бібліотеки Інститута і заведення раціональної системи а також після відповідного укомплектовання її новими книжками бібліотека почала давати чистий прибуток в такому розмірі, що з'явилася можливість шляхом економії протягом 4 місяців зібрати кошти для піднімання нового помешкання його обрудування і переїзда що складало значну суму коло 2.000 карб. Звичайно такої суми Інститут не мав і тому звернувся до Наукового Комітету Н.К.О. з проханням видати одноразово тисячу карбованців з тим, що протягом чотирьох місяців Інститут покриє цю заборгованість із суми що пересилается Н.К. Освітою на господарські витрати та на наукову частину. Це прохання було задоволене і Інститут дістав можливість мати пристосоване добре обрудоване помешкання.

Переїзд і улаштування помешкання відібрали досить багато часу і сили а головне на 2 1/2 місяці припинили нормальну працю установи. Матеріали лежали повязані в паках і в ящиках, на двох різних помешканнях. Тільки в середині серпня було закінчено перевезку, росташування матеріалів і була можливість приступити до нормальної роботи.

Треба відзначити, що роботу по переїзду установи на нове помешкання в значній мірі було виконано силами співробітників Інституту і тільки для сухо фізичної праці найнято було грузчиків і носіїв. Це викликалося необхідністю зберігти незадовільні зборки а й порядок їх росташування по шафах бо порушення порядку в кількох сотнях тисяч матеріалів могло б викликати довге припинення наукової роботи.

ВИДАВНИЦТВО. За відчитний рік Інститутом було звернено значну увагу на видавницу справу. Не маючи власних коштів Інститут тільки по частині і в незначній мірі мав змогу виконати свій план. Тому взято було заходів для використання апаратів і коштів великих видавництв, з якими Інститутом було підписано умови. На свій власний кошт Інститутом було видано 3 книжки часопису "Бібліологічні Вісті" і чотири книжки Маслова, Попова, Щербаківського і "Барвінка /Дил. текст/".

Крім того підписано 2 умови: одну з Державним Видавництвом України, другу з "Червоним Шляхом". По умові з Д. В. У. Інститут видає великого збірника на 20 аркушів друку присвяченого 350-ти літтю укр. книжки. Цей збірник має охопити всі 350 років, при чому 3-і частини збірника присвячено спеціально Книзі України за час Великої Революції. Збірник буде розкішно ілюстровано, обеднє в собі праці 17 авторів. Друга умова з видавництвом "Червоний Шлях" торкається популярно-наукової бібліотеки по книгоznавству, що складається з 11 брошур окремих авторів. Брошурки розміром 2 - 3 друкованих аркушів ілюстрованих і складених в формі пошильних лекцій, які можуть бути використані як лекції по селянських будинках, клубах, бібліотеках. Всю підготовчу роботу по обох виданнях переведено і на 24/25 рік лишається тільки технічне виконання видання.

ЮВІЛЕЙ. Відчитний рік для української книжки був ювілейним. Інститут Книгоznавства відгукнувся на це культурне свято подвійно. Він присвятив одну із книжок Бібліологічних Віостей виключно історії українського друку, з другого боку було переведено велику підготовчу роботу по уладтуванню приїздного засідання і виставки українського друку. Але і тут брак коштів на самому кінці загальмував цю справу. Виставка і брошурка - каталог не можуть бути зроблені

за браком 200 карб. що складатимуть всі витрати по квілес і лежать не закінченими без вітрин, щитів, паперу.

НАУКОВИЙ ЗВЯЗОК. Значну увагу було віддано правильній організації наукового зв'язку Інститута з періферією України з Р.С.Ф.Р. та з закордоном. Щоб бути постійно в курсі всіх бібліологічних справ Інститут налагодив постійний контакт в формі дописів зі всіма губерніальними містами України з найбільшими містами Росії та з великими закордонними центрами: як Нью-Йорк, Вашингтон, Берлін, Париж, Брюссель, Прага, Львів. Малчи регулярні дописи Інститут використовує їх як інформаційний матеріал для свого часопису а також налагодив постійне одержання всієї літератури українською мовою що виходить по всій земній кулі.

КОРИСТУВАННЯ МАТЕРІЯЛАМИ. Протягом відчитного року матеріалами Інституту користувалося 74 особи 53 разів. Будучи по повноті єдиною на Україні збіркою другу часів революції та маючи найкращу і найбільшу бібліографичну бібліотеку Інститут обслугував переважно Держустанови, наукових робітників, професуру, студентство, вчителів та літератів. Крім безпосереднього обслуговування матеріалами Інститутові часто доводилось видавати різні бібліографичного характеру довідки по запитаннях установ та осіб що мешкають не в Київі. Таких довідок було видано 175. Так само Інститут мав велику кількість бібліологічних консультацій словесних, число яких встановити неможливо але воно перебільшує 100.

ІНДЕКСУВАННЯ. Індексація рік дає значну цифру 2508 індексів, що становить пересічно dennу цифру 10 індексів. Г

передня індексація крім положення бібліографичної роботи сприяє уніфікації бібліотечних каталогів, що, безсумнівно, є надзвичайно важливою і потрібною справою.

РОЗМІРИ

Канцелярія:

РОБОТИ

Всуплив.... 3396

З ЦИФРАХ.

виступлив.... 1388

Книжковий відділ:

Одержано з Української	
Книжкової палати.....	1647 назв
Сдержано по Київу в по-	
рядку обовязкової над-	
силки.....	1067 "
Одержано від видавництв	16 "
Одержано від приватних	
осіб.....	197 "
Одержано в подарунок	
від Книгоспілки.....	54 "
Одержано шляхом купівлі	
.....	137 "

Р а з о м 3118 назв

Всі ці видання списано в картотеку Інститута і бібліографично оброблено. Складено реєстера на видання 1923, які в супереч обовязковій постанові не надіслані до Інститута Українською Книжковою Палатою. Встановлено відсутність 46 назв з них Д.В.У.ЗІ назва.

Відділ Преси.

Одержано від Укр.Книж. Палати... 8672 прим.
з них 1665 журналів
7007 газет

Одержано від Київських друкарень. 2075 "
з них 438 журналів
1637 газет

Одержано від редакцій..... 2075 "
з них 472 журналів
1602 газет

Одержано від приватних осіб.... 411 "
з них 31 журналів
380 газет

Разом..... 13233 прим.
3 них 10626 газет
2607 журналів

Закордонних неперіодичних
видань..... 2213 прим.
З них 625 журналів
1588 газет

Всього з закордонною пресою.. 15446 прим.

Всі ці видання пройшли через картотеку Інститута і увійшли при складанні підсумків за 1923 р. Крім того відділ складав Дезідерату і зареєстрував 1915 примірників періодичних видань, які в супереч обов'язковій постанові не надіслані до Інститута Укр. Книжковою Палатою про що робилось до У.К.П. відповіді з боку Книж. Палати.

Відділ Плачевно-Афінний.

Одержано з Укр. Книжкової Палати 9686 прим.
" від друкарень м. Київа. 2454 "
" від кореспондентів Інст. 118 "
" від приватних осіб..... 41 "

Разом..... 12389 прим.

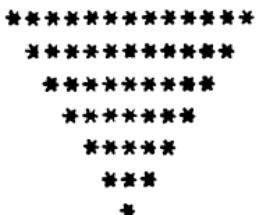
Всі ці матеріали статистично оброблено і цілком упорядковано. Наукова обробка не йде належним темпом виключно завдяки тому, що на весь відділ є лише один співробітник який проспектений технічною роботою і має надто мало часу для наукової праці.

Відділ Закордонних Укр. друків.

Поступило до бібліотеки 3215 примірників книжок, яких цілком упорядковано в бібліотеці.

Кабінет бібліології.

До Кабінету поступило 738 навв. Зараз Ка-
бінет Книгознавства нараховує 1517 навв ~~самої~~
~~нової~~, закордонної і радянської бібліологичної
літератури, що робить його найбільшою і най-
кращою в У. С. Р. Р. бібліологичною бібліоте-
кою.



Додаток Ч. III.

ВІДЧИТ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ КНИГОЗНАВСТВА.

з 1.Х. 1924 - 1. IV 1925 р. р.

Лише після переїзду, в літку 1924 р., до нового приміщення та улаштування його, з початку відчітного 1924/25 року почала розгорнатися робота Інституту. Але обмежені кошти, що відпускаються на наукові потреби Інституту, та невеликий склад його співробітників, частинна котрих весь час одривається справами канцелярійно-техничного характеру, не дають Інститутові можливості як слід поставити роботу всебічного вивчення книги та прогаганди бібліологічних ідей серед широких кол працюючих верств України. І тому в цьому році не пощастило відкрити курсів по книгоznавству та виконати роботи, що передбачалися планом Інституту /бібліотечний перепис, регулярне видання часопису і т.д./

Крім звичайної біжучої роботи: поповнення збірок Інституту, листування з установами та кореспондентами, індексація витворів київського друку, слідкування за надсилкою Київськими друкарнями обов'язкових примірників, головна робота Інституту за відчітне півріччя полягала в 1/ організації ювілею українського друкарства, 2/ підготовці наукових матеріалів для "Трудів" Інститут та "Бібліологічних Вістей" і 3/ друкованні цих матеріалів.

Ю В И Л Е Й . Прилюдне засідання УНІК у присвячене ювілею українського друкарства відбулося 29 березня. Програма засідання складався з вступного слова директора УНІК у Є.О.Меженка та трьох докладів: В.О.Романовського - "Іван Федорович", перший друкар", С.І.Маслова - "Друкарство на Україні ХІ - ХІІІ" та М.О.Макаренко "Орнаментація української книги ХІ - ХІІІ ст".

Останній доклад ілюструвався численними дія-
позитивами, спеціально зробленими до цього
квітневого ювілею.

Виставка присвячена тому ж ювілесу. бу-
ла одкрита з 30-го березня до 9 квітня включ-
но з 11 до 5 год., а останні чотири дні - до
7 год. що дні. / про виставку див. в тексті/.

При ласкавій допомозі Держвидава України
та 7-ої друкарні "Київ-Друку", Інститутові по-
щастило видати: спеціальний складений проф.
С.І.Масловим каталог виставки, котрий і неза-
лежно від виставки має не мале значення для
наукових дослідників старої української кни-
ги і замінє до деякої міри спільній каталог
Київських книгосховищ; запрошення на виставку
та засідання і виставочний плакат, зроблений
ксилографічним способом ритивником О. Усачо-
вим. Виставка була улаштована в приміщенні
Інституту силами його співробітників. Тут, в
першу у Київі були наочно виявлені витвори
старого українського друкарства. Під час вистав-
ки давалось пояснення С.І.Масловим, М.О.Ма-
каренком, М.П.Поповим, В.І.Барвінком та штат-
ними співробітниками УНІК'а. Пояснення мали
характер окремих лекцій з палузі історії дру-
карства та орнаментації книжки. Виставка, не
зваючи на іні спеціальний характер, викли-
кала зацікавлення Київського громадянства,
переважно робітників друкарень, наукових ро-
бітників книжки і мистецтва. У місцевій пре-
сі були надруковані замітки про виставку та
прилюдне урочисте ювілейне засідання, а в і-
люстрованих часописах уміщені фотографичні
знимки. Кількість одвідувачів було більше 1500
осіб.

ВИДАВНИЦТВО. Як і в минулому
році у відчитному
півріччі Інститут значну увагу звернув на
видавничу справу. Робота Інституту в цьому
відношенні шла в трьох напрямках: видання
часопису УНІК-а "Бібліологічні Вісти",
"ГРУДІВ" Інституту та "Науково-популярної
бібліотеки по археології".

1. "Бібліологічні Вісти". Виданість

власних коштів на видавництво не дає змоги регулярно видавати цей часопис, який не лише на Україні, але і на цілому сході Європи є одним часописом присвяченим історії книги та теоретичним питанням книгоznавства. У минулому році Інститут спромігся видати лише одне /1-3/ число "Б.В." У цьому ж році в звязку з асігнуванням на його видання 1.000 карб. він сподівається видати не менше 3-4 книжок. У відчitні пiврiччя друкується перше число за 1925 рiк розмiром 8 друк. аркушiв.

2. "Трудi" Інституту. Інститутом виготовлено та вiдтiм ДБУ почались друкуватися першi чотири томи трудiв.

1-ий том: "Українська книга ХVІ-ХVІІІ ст. 18 аркушiв з 120 ілюстрацiями.

2-ий том: "Українська книга ХІХ і ХХ ст." де останнiх часiв - 14 арк. з 80 ілюстр. Обидва томи обеднують працi 20 авторiв. /Див. текст./

З i 4 томи " Трудiв" - це систематична бiблiо-графiя витворiв друку за першi роки революцiї що знаходяться в звязку з загальною роботою УНiК-а - складання всеукраїнського бiблiографiчного репертуара. Кожний том 15 аркушiв, всього 30 арк.

"Науково-популярна бiблiотека по книгоznавству", складається з 11 брошур, розмiром по 2-3 арк., всього 32 арк. друк. /Див. текст./

Всi цi брошури складенi в формi популярних лекцiй, ілюстрованi i можуть бути використанi як лекцiї по селянських будинках, клубах бiблiотеках.

До видавничої ж дiяльностi Інституту вiдноситься також надрукування "Каталогу Івiлейної Виставки Українського Друкарства" розмiро в 3 друк. аркуш, та виставочного плаката.

Крiм того, в сучасний монт, Інститут пiдготовlє до друку п'яти та шостий томи своїх "Трудiв", що мають складатися з двох бiблiографiчних праць: а/ "Бiблiографiя українського театру та драми" пiд ред. Іри Маженка i О. Кiсiля, розмiром в 25 друк.арк. та б/ "Бiблiографiя української перiодiки" В. Іgnatiенко, розмiром в 12 друк. аркушiв. Обидва томи мають друкуватися у цьому роцi. Також у цьому роцi

Інститут має розпочати друком справочний підручник для друкарів та видавців "Книга та її техніка" розміром 20 друк. аркушів з ілюстраціями.

У наступному році Інститут думає видати, /див. в тексті/ крім чергових чисел "Бібліологічних Вістей", справочну книгу для бібліотекарів типу німецьких бібліотечних щорічників та надрукувати результати бібліотечно-го перепису, переведення якого Інститут думає поставити в план своїх робіт на наступний відчitний рiк.

НАУКОВИЙ ЗВЯЗОК.

Які у минулому році Інститут продовжував підтримувати постійний науковий зв'язок з бібліологічними колами на періоді У.С.Р.Р., в республіках С.Р.С.Р. та за кордоном. Це давало можливість Інститутові бути в курсі бібліологічних інтересів окремих місцевостей та країн, в республіках С.Р.С.Р. та за кордоном. Це давало можливість Інститутові бути в курсі бібліологічних інтересів окремих місцевостей та країн, використовувати цей матеріал для своєго часопису, а також налагодити постійне одержування літератури українською мовою ще виходить по всій земній кулі.

УЧАСТЬ В НАРАДАХ.

З метою підтримання тих же наукових зв'язків Інститут брав участь в двох з'єздах, що відбулися в грудні 1924 року в Москві: Первому Бібліографичному та Конференції Наукових Бібліотек С.Р.С.Р.

Крім того, Директор Інституту Пр Межен-ко брав участь у першому поширеному пленумі Укрголовнауки.

КОРИСТУВАННЯ МАТЕРІЯЛАМИ.

Протягом відчitного півріччя матеріалами Інституту користувалося 63 особи 312 разів. Крім того, Інститут має велику кількість словесних консультацій, встановити число яких абсолютно не можливо. Консультації давались з різних галузів книгоznавства представникам угорськ-

та окремим науковим робітникам книги.

ІНДЕКСАЦІЯ. За минуле півріччя проводилась індексація витворів київського друку, в інтересах уніфікації бібліографично - бібліотечної роботи і економії сил бібліотечних працьовників. Всього представлено було 473 індексів.

РОЗМІРИ РОБОТИ В ЦИФРАХ.

Канцелярія: Вступних 1326
Виступних 817

Бібліотека Інституту: За відчитне півріччя поступило матеріалів:

1. Книжок:

а/ надрукованих в У.С.Р.Р.	1157	прим.
б/ " закордоном....	1254	"
в/ україніка.....	30	"
г/ книгознавства.....	291	"

Р а з о м 2732 прим.

2. Періодіка.

а/ журналів надрукованих в У. С. Р. Г.	1330	прим.
надрукованих закордоном....	591	"
з книгознавства.....	451	"
Разом.....	2372	прим.

б/ газет: надруков. в УСРР....	7868	прим.
закордоном.	2028	"
Разом.....	9896	прим.

3. Прокл.-авішн. матеріалів.

друкованих в У.С.Р.Р.	1968	прим.
" закордоном.....	805	"
видані до революції	45	"
Разом.....	2818	прим.

Всі ці матеріали упорядковані і більшість списана в картотеку Інституту. Крім того, бібліотекою складались матеріали 1917 і 1923 року і для поповнення бібліографії

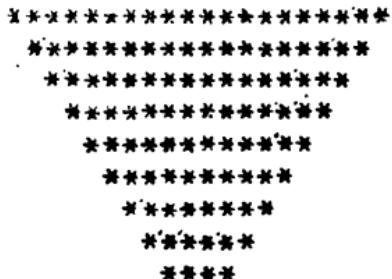
1917 року переглядалися Київські книгосховища.

ПЕРСПЕКТИВА
НАСТУПНОГО
РОКУ.

Крім продовження своїх бібліографичних робот, складачня бібліографії перших років революції, що є частиною майбутнього всеукраїнського бібліографично-го репертуара, дальнього видання часопису "Б. Б." та праць Інституту, Інститут думає поставити черговим питанням організацію постійних курсів по книгознавству для підготовки освічених робітників книги з різних галузей бібліології та удосконалення знання працьовників книжкових закладів. Б Р. С. Ф. С. Р. давно вже існують в Ленінграді та Москві, а останні роки і по деяких інших місцях (Ростов н/Д., Краснодарі і т.д.) постійні курси по книгознавству і навіть книжний технікум. Р. У. С. Р. Р. до цього часу постійним належним способом організованих курсів не було і ще не було. Ще спорадично по різних містах організуються короткотермінові курси, але у звичайні задовільнити потреби в серіозних, науково-поставлених постійних курсах вони не можуть.

Іншим черговим завданням Інститут вважає необхідним організацію музея книги, по зразку великих музеїв книги в Лейпцигу і Парижі, Брюсселі і т.д., в якому були б представлена всі етапи розвитку української книги з початку друкарства і до останніх днів.

І, накінець, Інститут знову думає поручити питання про переведення на Україні бібліотечного перепису, питання, що давно стоїть на черзі дня бібліологічного життя.



ЗМІСТ.

	Сторн.
Вступ	5
Виникнення	5
Завдання	5
Засоби	6
Організація	6
Керовництво	6
Збірки	6
Курси	7
Видавництво	12
Виставки	18
Інформаційна служба	20
Закінчення	20
Література	22
Відозва	23
Додатки	25



12. Український Науковий Інститут Книгознавства, див. часопис "Наша Громада" за 1925 р. Подебради, а ~~також~~ газету "Канадський Фармер", Вінніпег, за 1925 р.
13. Канада. Подебради. 1925. 8°. 58 сторн.
14. Бібліотечна справа в Чехословаччині. Див. "Бібл. Вісти", ч. 1. 1925 рік. Київ.
15. Книжна справа в Чехословаччині. Див. "Бібл. Вісти", ч. 2. 1925 р. Київ. /друкується./

?????????????????
????????????????
?????????????
?????????
?????
??
?

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ
КНИГОЗАВСТВА.

Київ, Пушкінська вул., Ч. 8. пем. 8.

ЗАВДАННЯ: Дослідження та студіювання книгознавства взагалі та, зокрема й головним чином, українського книгознавства. Організація бібліологичного наукового центра на Україні. Розробка та пропаганда наукових методів бібліологичної роботи. Обладнання та допомога роботі українських бібліологів.

ЗАСОБИ: Постійний зв'язок з Міжнародними, Закордонними та Українськими науково-книжковими закладами і бібліолягами. Картотека українського друку. Енциклопедія документів України. Бібліотека українського друку. Бібліотека книгознавства. Музей книги. Курси по книгознавству. Бібліологичне видавництво. Часопис "Бібліологичні Вісти".

-----0-----